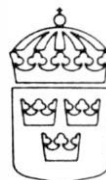


Motion till riksdagen

1988/89:Fi706

av Lars Werner m. fl. (vpk)

En ny världsvaluta



Mot.
1988/89
Fi706–722

Motorn i skuldskrisen är spekulationsekonomin, ränte- och valutafluktuationerna, som USAs budgetpolitik och våldsamma militära upprustning givit upphov till. Militärutgifterna fördubblades under Reagans första fyra år – från 134 till 293 miljarder dollar – och totalt under Reagans presidenttid uppgick de till 1 830 miljarder dollar. USAs budget- och handelsunderskott har växt till nivåer, som Internationella valutafonden (IMF) inte skulle acceptera i något annat land. USA exporterar inte längre kapital utan importerar. Inte minst sugs kapital från u-länderna till USA.

Till skillnad från andra länder behöver USA inte betala med reala värden utan kan använda sedelpressen, så länge som dollarn accepteras som internationellt betalningsmedel. Det har resulterat i att nästan 3 000 miljarder dollar "vagabonderar" på de internationella penningmarknaderna. Penningmarknaden har växt till fyra gånger världens reala varuproduktion. För att stoppa dollarns fall har centralbankerna i de viktigaste överskottsländerna gått in med cirka 120 miljarder dollar.

Hur länge ska omvärlden fortsätta och betala sådana jättebelopp för USAs underskott?

Nu verkar emellertid omvärldens tålmod börja svikta. IMF kritiserar från allt fler håll för dess undfallenhet gentemot USA. Vpk anser att Sverige bör ta initiativ i IMF om att fonden ska ställa samma krav på USA, som den ställer på andra länder: att nedbringa budgetunderskottet.

Ekonomer och politiker, även i västvärlden, har börjat ifrågasätta USA-dollar som internationell reservvaluta. De erinrar om den ursprungliga uppgörelsen i Bretton Woods, som stipulerade att USA-dollar skulle vara fritt utbyttbar i guld till 35 dollar per ounce. Detta frångick USA, när dollarn råkade i kris till följd av Vietnamkrigets kostnader. Sommaren 1971 förklarade president Nixon att stormakten USA ensidigt beslutat att dollarn inte längre skulle vara fritt utbyttbar mot guld. Dollarn devalverades, utan att IMF tillfrågades. Vi fick flytande valutakurser, valutaspekulationerna och kasinoekonomin.

Beroendet av en dollar, som fluktuerar beroende på Washingtons politik och finansmarknadens spekulationer, har varit förödande för u-länderna. De hade mycket av sina skulder i dollarlån, när Reagans våldsamma upprustning drev dollarn i höjden. Priserna på olja och många andra råvaror sätts i dollar, och när dollarn faller gör de råvaruexporterande länderna stora förluster. Priserna på flygresor bygger på dollarn, liksom pappersmasse- och andra för Sverige viktiga världsmarknadspriser. Den internationella ekonomiska sta-

tistiken räknar i dollar. Även i-länderna och de socialistiska länderna har sålunda intresse av att ändra på det nuvarande dollarberoendet.

Mot. 1988/89
Fi706

På många håll har man börjat diskutera det alternativ, som J.M. Keynes förespråkade i Bretton Woods, en neutral världsvaluta (bancor). Vpk anser att ett svenskt initiativ – kanske tillsammans med likasinnade länder – bör tas för att föra upp dessa diskussioner på regeringsplanet, lämpligen i FN.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär initiativ i FN för att skapa en neutral världsvaluta,
2. att riksdagen hos regeringen begär initiativ i Internationella valutafonden (IMF) för att denna ska ställa krav på USA att medverka till en stabilare världsekonomi genom att nedbringa sitt budgetunderskott.

Stockholm den 24 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Hans Petersson (vpk)